

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19465/2022
10.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Инић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Медиана“ Ниш, чији је пуномоћник Милош Стевановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1790/2022 од 30.06.2022. године, у седници одржаној 10.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1790/2022 од 30.06.2022. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Нишу П 4615/2020 од 08.03.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 107.992,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 4615/2020 од 08.03.2022. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете услед изгубљене добити због некоришћења кп. бр. .. КО Ниш – Бубањ, укупне површине 1952 м2 у периоду од 2014. године до 2016. године, исплати 409.920,00 динара са законском затезном каматом од 08.03.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 148.996,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1790/2022 од 30.06.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му име накнаде штете услед изгубљене добити због некоришћења кп. бр. .. КО Ниш – Бубањ, укупне површине 1952 м2 у периоду од 2014. године до 2016. године, исплати 409.920,00 динара са законском затезном каматом од 08.03.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати 82.396,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, у смислу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку и члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног суда, ревизија је дозвољена применом члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, па није било услова за одлучивање о посебној ревизији у смислу члана 404. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020 и 10/2023 – други закон, у даљем тексту: ЗПП), па је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је по основу наследства сувласник кат.парцеле број .., укупне површине 19,52 ара, са уделом од 2/3, уписане у ЛН .. КО Ниш – Бубањ, шума четврте класе и која се налази у непосредној близини источног дела .. поља депоније. Тужилац је предметну парцелу наследио од оца на којој су родитељи тужиоца 1954. године засадили виноград, а тужилац је са оцем деведесетих година уништио стари и засадио нови виноград који је обрађиван до 2000. године када је на депонији отворено .. поље и затворен пут до парцеле тужиоца, од када тужилац парцелу не обрађује због смрада, испарења гасова и немогућности прилаза.

Према налазу и мишљењу судског вештака пољопривредне струке, предметна парцела није обрађивана најмање петнаест година јер се у непосредној близини налази бара са мутном отпадном водом настала депоновањем отпадног материјала на депонији и немогућношћу отицања воде са тог места због чега се из баре шири непријатан мирис. Састав депонијског гаса је опасан по човекову околину, као и здравље живих организама и пољопривредних култура, при чему је судски вештак имао у виду паушалну констатацију из записника комисије о инспекцијском надзору да ови гасови не утичу на квалитет ваздуха. Предметна парцела је обрасла у коров, трње и шибље, а на њој се налазе изумрли чокоти винове лозе и млади изданци винове лозе који су у међувремену израсли. Висина штете у виду изгубљене добити је 409.920,00 динара сходно сувласничком уделу тужиоца. Туженом је забрањено одлагање комуналног отпада на депонији Бубањ у пољу .. што тужени чини и даље.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је најпре оценивши приговор застарелости потраживања као неоснован, нашао да тужиоцу припада право на накнаду штете у висини одређеној у складу са налазом и мишљењем вештака пољопривредне струке, због немогућности да предметну парцелу обрађују на начин како су то чинили тужилац и његови правни претходници у периоду пре изградње градске депоније, јер је након изградње депоније парцела тужиоца постала неупотребљива за било коју намену због штетних имисија које се шире са депоније, а за коју штету је одговоран тужени, па је применом одредби члана 154. став 1, 155. и 156. став 1. Закона о облигационим односима усвојио тужбени захтев и обавезао

туженог да тужиоцу исплати 409.920,00 динара, са законском затезном каматом почев од 13.09.2018. године, као дана пресуђења па до исплате.

Према становишту другостепеног суда, правилно је првостепени суд утврдио да је тужилац сувласник предметне парцеле која је неупотребљива због штетних имисија и загађења који долазе са депоније у непосредној близини парцеле, али је извео погрешан закључак да је тужилац доказао да услед наведеног трпи штету у виду изгубљене добити због немогућности обраде парцеле у висини одређеној налазом и мишљењем вештака пољопривредне струке, односно да штета коју потражује представља корист која се извесно могла очекивати према редовном току ствари од коришћења свог сувласничког удела. Тужилац није доказао да је у периоду који претходи периоду за који тражи изгубљену добит узгајао наведену културу и од исте остваривао одређене приходе, нити доказао да се у наведеном периоду бавио пољопривредном делатношћу везаном за узгајање винограда на предметној парцели и остварио принос.

По оцени Врховног суда, ревизијом тужиоца се основано указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду штете.

Према члану 3. став 1. Закона о основама својинскоправних односа власник има право да своју ствар држи, да је користи и да њоме располаже, у границама одређеним законом. Према ставу 2. свако је дужан да се уздржава од повреде права својине другог лица.

Чланом 4. став 1. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да власник остварује право својине у складу са природом и наменом ствари, док је ставом 2. прописано да је забрањено вршење права својине противно циљу због кога је законом установљено или признато.

Чланом 5. став 1. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да је власник непокретности дужан да се при коришћењу непокретности уздржава од радњи и да отклања узроке који потичу од његове непокретности, којима се отежава коришћење других непокретности (преношење дима, непријатних мириса, топлоте, чађи, потреса, буке, отицања отпадних вода и сл.) преко мере која је уобичајена с обзиром на природу и намену непокретности и на месне прилике, или којима се проузрокује знатнија штета.

Према члану 42. став 1. Закона о основама својинскоправних односа ако треће лице неосновано узнемирава власника или претпостављеног власника на други начин а не одузимањем ствари, власник, односно претпостављени власник, може тужбом захтевати да то узнемиравање престане. Према ставу 2. истог члана када је узнемиравањем из става 1. овог члана проузрокована штета, власник има право да захтева накнаду штете по општим правилима о накнади штете.

Одговорност туженог произилази из чињенице да је тужени правно лице – јавно комунално предузеће основано ради обављања послова од општег интереса, односно послова комуналне делатности на подручју Града Ниша. Послови комуналне делатности у које спадају и управљање комуналним отпадом, његово сакупљање, одвожење, третман и безбедно одлагање, као и управљање, санирање и затварање

депоније. Изведеним доказима несумњиво је утврђено да тужени није адекватно обављао поверене послове, те није безбедно одлагао отпад, одржавао и санирао депонију, па је услед штетних имисија са депоније која је у надлежности туженог и њиховим ширењем на парцелу тужиоца проузрокована штета.

Према општем принципу субјективне одговорности за штету, садржаном у одредби члана 154. став 1. Закона о облигационим односима ко другоге проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице. Према ставу 2. истог члана за штету од ствари или делатности од којих потиче повећана опасност штете за околину, одговара се без обзира на кривицу. Чланом 155. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да је штета умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист), као и наношење другоге физичког или психичког бола или страха (нематеријална штета).

Одредбом члана 184. Закона о облигационим односима прописано је да предузећа и друга правна лица која врше комуналну или другу сличну делатност од општег интереса одговарају за штету ако без оправданог разлога обуставе или нередовно врше своју услугу.

Одредбом члана 185. Закона о облигационим односима прописано је да је одговорно лице дужно успоставити стање које је било пре него што је штета настала. Уколико успостављање ранијег стања не уклања штету потпуно, одговорно лице дужно је за остатак штете дати накнаду у новцу. Када успостављање ранијег стања није могуће или суд сматра да није нужно да то учини одговорно лице, суд ће одредити да оно исплати оштећенику одговарајућу своту новца на име накнаде штете. Суд ће досудити оштећенику накнаду у новцу када он то захтева, изузев ако околности датог случаја оправдавају успостављање ранијег стања.

Одредбом члана 189. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да оштећеник има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи. Према ставу 3. тог члана при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем.

У конкретном случају предмет тужбеног захтева је накнада штете коју тужилац трпи јер је услед штетних имисија и загађења који потичу са депоније, која је у надлежности туженог, онемогућен да предметну парцелу користи на начин како су то пре изградње депоније чинили његови правни претходници, као и сам тужилац. Изведеним доказима несумњиво је утврђено да је због штетних имисија које потичу са депоније, парцела тужиоца, која је по култури пољопривредно земљиште – њива, потпуно загађена и неупотребљива за било коју намену, а састав депонијског гаса је опасан по човекову околину, као и здравље живих организама и пољопривредних култура. До изградње депоније, правни претходници тужиоца, обрађивали су предметну парцелу и узгајали винову лозу, у чему је учествовао и тужилац. Наиме, из утврђеног чињеничног стања следи да су тужилац и његов отац 1990. године искрчили стари виноград и засадили нови који су обрађивали све док је постојао пут, односно док није дошло до затварања пута и отварања .. сметлишта, од када више нису

могли да користе виноград услед загађења, смрада и птица, односно парцелу су тужилац и његови правни претходници користили до 2000. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, по оцени ревизијског суда није спорно да у конкретном случају постоји узрочно-последична веза између поступања туженог и настале материјалне штете по тужиоце, а да штета коју тужилац трпи има карактер измакле користи, односно неостварене имовинске добити која се у конкретном случају по редовном току ствари основано могла очекивати, а која је изостала услед штетникове радње. Ово из разлога јер је тужилац услед штетних имисија и загађења који потичу са депоније престао да обрађује своју парцелу на којој је био засађен виноград и тако остварује приносе, што су до изградње депоније чинили правни претходници тужиоца, а у чему је учествовао и сами тужилац. С тога је, супротно становишту другостепеног суда, правилно првостепени суд усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу накнади штету у виду измакле користи због немогућности обраде предметне парцеле јер је иста неупотребљива због штетних имисија са депоније у надлежности туженог, сразмерно сувласничком уделу тужиоцаи у висини која је утврђена на основу налаза и мишљења вештака пољопривредне струке, сагласно члану 3, 4, 5. и 42. Закона о основама својинскоправних односа, као и члану 154, 155, 184, 185. и 189. Закона о облигационим односима.

Врховни суд је преиначио одлуку другостепеног суда о трошковима поступка, сходно коначном успеху тужиоца у спору и потврдио одлуку о трошковима парничног поступка садржану у ставу другом изреке првостепене пресуде, донету применом члана 150, 153. и 154. ЗПП.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Како је тужилац успео у поступку по ревизији, то је Врховни суд, сагласно члану 153, 154. и 165. ЗПП, обавезао туженог да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 107.992,00 динара и то за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара важећој у време предузимања ових парничних радњи, судску таксу на ревизију у износу од 35.997,00 динара и судску таксу на одлуку о ревизији у износу од 53.995,00 динара, према Таксеној тарифи из Закона о судским таксама и одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**